

**PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
 2015–2017-ŪJŲ METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS**

Asignavimų valdytojas(ai)	Prienų rajono savivaldybės administracija, 288742590; Socialinės paramos skyrius, 188731618; Finansų skyrius, 288742590; Prienų rajono priešgaisrinė tarnyba, 7077382; Prienų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, 300886599; Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, 301846675; Prienų globos namai, 190795318; Jiezo vaikų globos namai, 190201025; Prienų „Žiburio“ gimnazija, 190189676; Prienų „Revuonos“ vidurinė mokykla, 190189861; Jiezo gimnazija, 190881450; Prienų rajono savivaldybės Veiverių Tomo Žilinsko gimnazija, 190193030; Prienų rajono Stakliškių gimnazija, 190192277; Prienų „Ąžuolo“ progimnazija, 190190269; Prienų „Ąžuolo“ progimnazijos Ašmintos daugiafunkcis centras: Prienų rajono Balbieriškio pagrindinė mokykla, 190189338; Išlaužo pagrindinė mokykla, 190194851; Prienų rajono savivaldybės Balbieriškio pagrindinės mokyklos Kunigiškių pradinio ugdymo skyrius, 290195420; Prienų rajono Šilavoto pagrindinės mokyklos Klebiškio pradinio ugdymo skyrius, 190195234; Prienų rajono Naujosios Ūtos pagrindinė mokykla, 190196489; Prienų rajono Pakuonio pagrindinė mokykla, 190189523; Prienų rajono Šilavoto pagrindinė mokykla, 190198344; Prienų rajono savivaldybės Skriaudžių pagrindinė mokykla, 190197819; Prienų lopšelis-darželis „Pasaka“, 290213480; Prienų lopšelis-darželis „Gintarėlis“, 190213141; Prienų lopšelis-darželis „Saulutė“, 190212573; Prienų švietimo centras, 300047768; Prienų pedagoginė psichologinė tarnyba, 195095088; Prienų rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centras, 190203567; Prienų Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka, 188210711; Prienų krašto muziejus, 188206823; Veiverių Antano Kučingio meno mokykla, 191553816; Prienų rajono savivaldybės Jiezo muzikos mokykla, 191553392; Prienų meno mokykla, 190202465; Prienų kultūros ir laisvalaikio centras, 301792028; Veiverių kultūros ir laisvalaikio centras, 301792658; Balbieriškio kultūros ir laisvalaikio centras, 301792633; Jiezo kultūros ir laisvalaikio centras, 301792626; Stakliškių kultūros ir laisvalaikio centras, 301791983
----------------------------------	--

Misija:	Kokybiškai tenkinti viešuosius bendruomenės poreikius ir interesus, skatinant vietos savivaldą ir tinkamai įgyvendinant viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo funkcijas.
----------------	---

SITUACIJOS ANALIZĖ
IŠORINĖS APLINKOS VEIKLA
POLITINIAI – TEISINIAI Prienų r. savivaldybės veikla planuojama orientuojantis į nacionaliniu ir regioniniu lygiu patvirtintų strategijų prioritetus. Politiniai įvykiai Lietuvoje Rinkimai į Lietuvos Respublikos Seimą. 2012 m. įvyko Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai – Lietuvos Respublikoje su šiais rinkimais vyko referendumas dėl naujos atominės elektrinės statybos Lietuvos Respublikoje. Rinkimuose laimėjo Seimo rinkimų sistema, 71 – daugumos atstovavimo sistema dviem etapais. Valdančiąją daugumą sudaro - Darbo partija. Vyriausybės veiklos programa yra svarbus dokumentas šalies savivaldybėms, nes joje apibrėžtos pagrindinės mokyklų uždaviniai – ekonomikos krizės ir jos pasekmių suvaldymas. Vyriausybės ekonominės krizės įveikimo plane numatoma skiriamas lėšas, peržiūrėti socialinės paramos sistemą, sugriežtinti specialiųjų tikslinių dotacijų, skirtų valstybės savivaldybėms. Rinkimai į Europos Parlamentą. Lietuvoje rinkimai į Europos Parlamentą vyko 2014 m. gegužės 25 d. Rinkimuose laimėjo 10 politinių partijų, laimėjo: Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai – 16,55 proc. balsų ir 2 mandatus; Liberalų sąjūdis – 16,55 proc. balsų ir 2 mandatus. Partija „Tvarka ir teisingumas“ – 16,55 proc. balsų ir 2 mandatus; Lietuvos lenkų rinkimų akcija – 8,05 proc. balsų ir 1 mandatą; Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga – 6,61 proc. balsų ir 1 mandatą.

Prezidento rinkimai. Prezidento rinkimai Lietuvoje vyko 2014 m. gegužės 14 d. Vyriausioji rinkimų komisija gegužės 14 d. paskelbė rinkimų rezultatus. Nugalėjo Dalia Grybauskaitė. Savo rinkiminėje programoje Prezidentė Dalia Grybauskaitė įsipareigojo siekti skaidrumo visose valstybės srityse.

Nacionalinis planas

Valstybės ilgalaikės raidos strategija. Lietuvos Respublikos Seimas 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-118 patvirtė Valstybės ilgalaikės raidos strategiją – tai strateginio planavimo dokumentas, atspindintis Valstybės ilgalaikės raidos viziją. Strategija turėtų tapti svarbiausiu planavimo dokumentu, kuris padėtų suderinti tarpusavyje ir integruotų valstybės bendrąjį planavimą ir tarpusavyje suderintas visų sektorių ilgalaikės plėtros kryptis.

Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje numatyti ilgalaikiai valstybės raidos prioritetai:

- Žinių visuomenė;
- Saugi visuomenė;
- Konkurencinga ekonomika.

Nacionalinė darnaus vystymosi strategija. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2002 m. parengė darnaus vystymosi strategiją. Lietuvos nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje suformuluoti gana ambicingi tikslai ir vadovautasi nacionaliniais interesais ir jau parengtais strateginiais dokumentais (Valstybės ilgalaikės raidos strategija ir t. t.).

Strategijoje įvardinti Lietuvos darnaus vystymosi prioritetai: nuosaikus ir darnus ūkio šakų ir regionų ekonomikos vystymasis; pagrindinių ūkio šakų (transporto, pramonės, energetikos, žemės ūkio, būsto, turizmo) poveikio aplinkai mažinimas; pasaulio klimato kaitos ir jos padarinių švelninimas; geresnė biologinės įvairovės apsauga; geresnė kraštovaizdžio apsauga; švietimo ir mokslo vaidmens didinimas; Lietuvos kultūrinio savitumo išsaugojimas.

2009 m. parengta „Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos“ nauja redakcija. Pagrindinis darnaus vystymosi prioritetas suformuluoti du nauji prioritetai: tausojantis vartojimas ir vystomasis bendradarbiavimas. Tai prioriteto Skurdas pašalinimas, taikos užtikrinimo pasaulyje ir skirtumų tarp išsivysčiusių ir besivystančių valstybių mažinimo srityse. Pagrindinių prioritetų įgyvendinimui didinant ekologinį jų efektyvumą ir įtraukiant aplinkos interesus į jų vystymosi strategijas – itin svarbus Lietuvos darnaus vystymosi prioritetas.

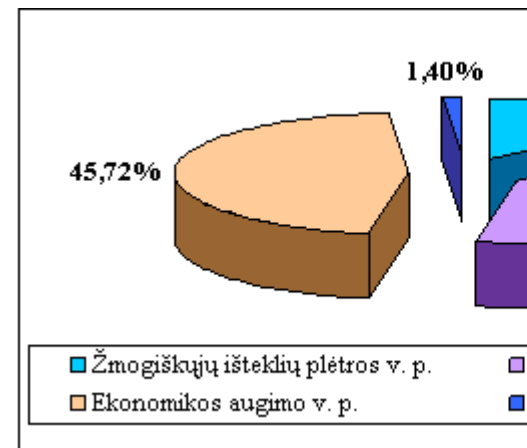
Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija yra sudėtinė Valstybės ilgalaikės raidos strategijos dalis, skirta struktūrizavimui paspartinti ir leidžiančios adaptuotis prie vidinės ir tarptautinės situacijos pokyčių, maksimaliai išnaudoti ES struktūrinės paramos galimybes.

Regioninis planas

Nacionalinė regioninė politika formuojama atsižvelgiant į Europos Sąjungos regioninės politikos prioritetus ir nacionalinę regioninę politiką. Priemonėmis ir nacionalinių regioninių politikų koordinavimu mažinti ES valstybių ekonominio ir socialinio išsivystymo skirtumus. Lietuvoje yra ryškių regioninių gamtinių, ekonominių, demografinių ir infrastruktūros sąlygų, įtakančių ūkio plėtrą ir regionų išsivystymo rodiklių skirtumus. Siekiant subalansuoti Lietuvos ūkio plėtrą regioniniu aspektu bei užtikrinti regionų darnų vystymąsi, rengiami regioniniai plėtros planai.

Kauno regiono plėtros planas iki 2020 metų. Siekiant gerinti Kauno regiono plėtros planavimą, 2010 m. gegužės mėn. patvirtė Kauno regiono plėtros planą iki 2020 metų. Šis plėtros planas yra strateginis dokumentas, kurio paskirtis įgyvendinti nacionalinę politiką regioninėje srityje, atsižvelgiant į Europos Sąjungos struktūrinę paramą. Regioninio plėtros plano iki 2020 metų rengimą organizavo Kauno apskrities viršininko administracija, dalyvavo Kauno apskrities viršininko administracijos darbuotojai, pavaldžių įstaigų darbuotojai, bendruomenių nariai, socialiniai ir ekonominiai partneriai.

ES struktūrinės paramos panaudojimo strategija. Lietuvos 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategijoje nustatoma ES struktūrinės paramos panaudojimo tikslas – sparčiai gerinti sąlygas investuoti, dirbti ir gyventi Lietuvoje, kad ūkio augimo teikiamas poveikis būtų maksimalus.



1 pav. 2007–2013 m. ES struktūrinė parama

Šaltinis: Lietuvos Respublikos

2007–2013 m. ES struktūrinė parama Lietuvai skiriama iš Europos socialinio, Europos regioninės plėtros ir Sanglaidos fondų. Lietuvos 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir atskiras veiksmų programas, skirtas strateginiams tikslams pasiekti, sudaro: Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programa, skirta visų darbingo amžiaus Lietuvos gyventojų mobilizavimui, nes

augimą. Šiai veiksmų programai skirta 13,8 proc. ES struktūrinės paramos lėšų (0,927 mlrd. EUR).

Ekonomikos augimo veiksmų programai numatoma skirti didžiausią paramos lėšų dalį – 45,72 proc. (3,1 mlrd. EUR) skiriams moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai.

Sanglaudos skatinimo veiksmų programa, skirta įgyvendinti darnesnės visuomenės viziją, t. y. gyvenimo aplinkai ir 2013 m. ES struktūrinės paramos.

Techninės paramos veiksmų programa – veiksmų programa, skirta ES struktūrinės paramos, gaunamos konvergencijos sistemą ir užtikrinant efektyvų jos funkcionavimą. Šiai veiksmų programai skirta 1,4 proc. (86,9 mln. EUR) ES struktūrinės paramos.

Pagrindiniai makroekonominiai rodikliai

Šalyje vyraujantis ekonomikos nuosmukis įtakoja blogėjančią Lietuvos savivaldybių padėtį (savivaldybių institucijoms savivaldybėms perduotas funkcijas įgyvendinti, naudojimas ir kt.). Kaip skelbia Lietuvos Respublikos finansų ministerija, 2011–2013 m. atsigaunant ekonomikai BVP išliks teigiamas, palaipsniui didės darbo užmokestis, mažės

1 lentelė. Pagrindiniai šalies mak

Makroekonominiai rodikliai / Metai
BVP augimas /grandine susietos apimties augimas, proc.
Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio indeksai, ankstesnis laikotarpis = 100
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Eur.
Vidutinis metinis nedarbo lygis, proc., darbo jėgos tyrimų duomenimis
Vartojimo augimas, grandine susietos apimties augimas, proc.
BVP augimas to meto kainomis, proc.

Šaltinis: Lietuvos Respublika

Bendrasis vidaus produktas. Kauno apskrityje 2012 m. buvo sukurta 19,6 proc. šalies BVP. BVP apimtys, tenka proc.) ar Klaipėdos apskričių (109 proc. šalies vidurkio).

2 lentelė. Bendrasis vidaus produktas

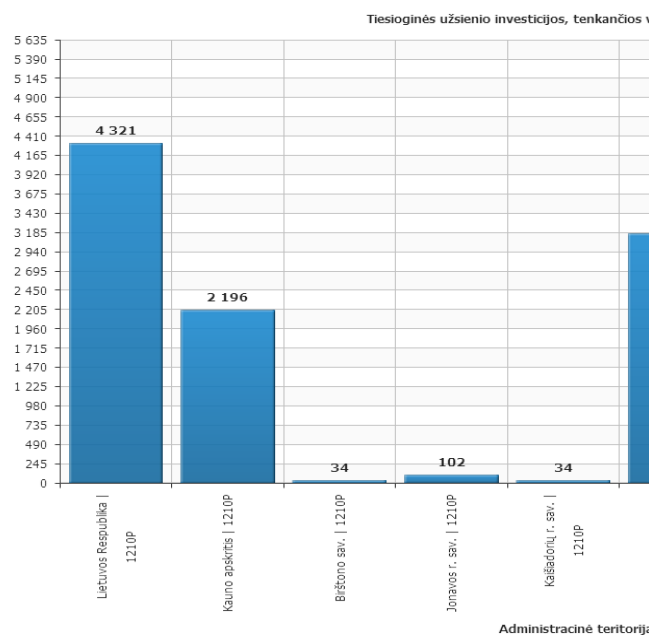
Teritorija	BVP, mlrd. Eur	BVP
		tūkst. Eur
Lietuvos Respublika	91,5	27,4
Kauno apskritis	17,4	26,0
Klaipėdos apskritis	11,2	29,6
Vilniaus apskritis	35,6	41,9

Šaltinis: Statistikos

Oficialios statistinės informacijos apie bendrąjį vidaus produktą Kauno m. savivaldybėje Statistikos departame (informacija pateikiama tik apskričių lygmeniu). Nagrinėjant BVP dinamiką apskrityje, tikslinga vadovautis priela smulkaus bei vidutinio verslo įmonių.

Tiesioginės užsienio investicijos (TUI). TUI pritraukimas- svarbus veiksnys, siekiant užtikrinti ilgalaikį ekonominį srityse. Kauno apskrityje 2014 m., Statistikos departamento duomenimis, tiesioginės užsienio investicijos sudarė 1 jų teko 2,05 mln. EUR arba 0,16 proc. visų apskričiai tekusių investicijų. Tai gana žemas rodiklis- tarp visų apskr. Kašiadorių sav. – 1,11 mln. EUR) . TUI tenkančios vienam gyventojui, situacija išlieka tokia pati. 2013 m. duon apie 3,28 proc. apskrities ir 1,67 proc. šalies vidurkio (2 pav.)

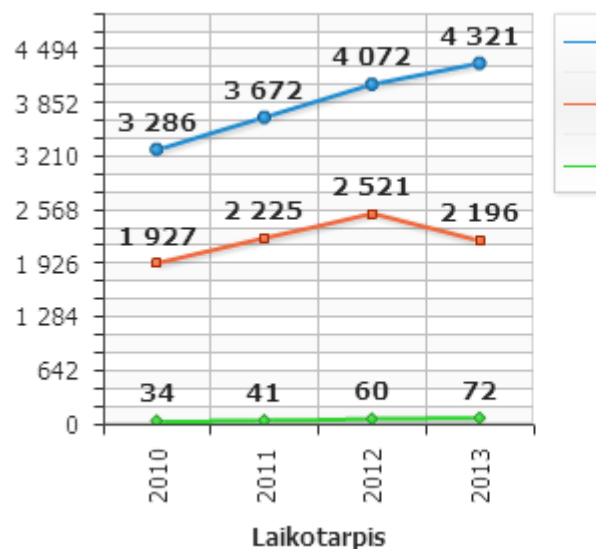
2 pav. TUI vienam gyventojui



Šaltinis: Statistikos departamentas

Minėti rodikliai rodo nepakankamą Prienų rajono gebėjimą pritraukti bei įsisavinti TUI : nepaisant patogios rajono

3 pav. TUI vienam gyventojui dinamika



Šaltinis: Statistikos departamentas

2010–2013 m. laikotarpio metų pradžioje TUI apimtys, tekusios vienam gyventojui, Prienų r. savivaldybėje tolygiai 2010 m. pradžioje Prienų r. savivaldybės TUI / gyventojui sudarė 1,1 proc. šalies ir 2,1 proc. apskrities vidurkio. Duomenimis daugiausia Kauno apskrityje investavo Rusijos (208,0 mln. EUR, arba 18,8 % visų TUI), Suomijos (14,5 mln. EUR, arba 1,2 % visų TUI). Kauno apskrityje daugiausia investuota į apdirbamąją gamybą (525,5 mln. EUR, arba 47,5 % visų TUI), rafinuotų naftos produktų, prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto, asmeninių ir namų ūkio reikmenų taisymo įmones.

Materialinės investicijos (MI). Analizuojant Statistikos departamento pateikiamus 2011–2013 m. duomenis pastebima tendenciją mažėti. 2011 m. Prienų r. sav. teko 2,2 proc. apskrities MI, ši dalis 2012 m. sumažėjo iki 1,36 proc., o 2013 m. – iki 1,1 proc. krito (-9,4 proc.). Materialinių investicijų vienam gyventojui rodiklis Prienų rajono sav. taip pat nesiekė apskrities vidurkio, o 2013 m. – 394 EUR vienam gyventojui ir siekė 29,5 proc. apskrities bei 22,6 proc. šalies vidurkio.

3 lentelė. Materialinės investicijos

Teritorija	Materialinės investicijos, tūkst. EUR		
	2011	2012	2013

Lietuvos Respublika	5.068.977	5.305.553	5.151.526
Kauno apskritis	779.789	869.357	787.534
Birštono sav.	7.309	10.950	4.663
Jonavos r. sav.	53.170	61.644	67.631
Kaišiadorių r. sav.	44.144	30.176	26.398
Kauno m. sav.	467.396	496.368	432.650
Kauno r. sav.	109.787	159.288	132.777
Kėdainių r. sav.	51.073	69.962	78.662
Prienų r. sav.	17.361	11.854	11.320
Raseinių r. sav.	29.549	29.115	33.433

Šaltinis: Statistikos departamentas

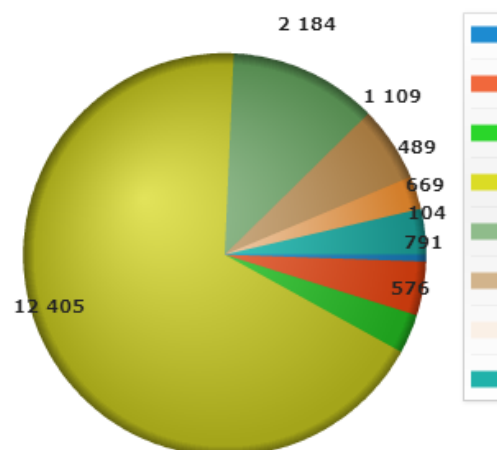
Siekiant palyginti materialinių investicijų apimtį, informatyvesnis rodiklis yra vienam gyventojui tenkančios mater. investicijos (2013 m. iki 394 EUR 2013 m.), 2013 m. MI apimtys, tekusios vienam Prienų r. savivaldybės gyventojui, sudarė 22,6 proc. nuo Lietuvos vidurkio.

Verslas

2014 m. pradžioje Prienų r. sav. veikė 489 ūkio subjektai. Tai sudarė 0,54 proc. šalies ir 2,7 proc. apskrities ūkio subjektų. Iš aštuonių pagal veikiančių ūkio subjektų skaičių tarp visų apskrities savivaldybių (2.2.1 paveikslas).

4 pav. Veikiantys ūkio subjektai Kauno apskrityje

Šaltinis: Statistikos departamentas



2014 m. pradžios duomenimis, 1000-iai Prienų r. sav. gyventojų teko 14,5 ūkio subjektų (šalyje – 25,0, apskrityje – 10,9 proc.).

Palyginimui, 2010 m. Prienų rajone veikė 480 ūkio subjektų. 2014 m. pradžioje veikiančių ūkio subjektų skaičius apskrityje – 10,9 proc.), o veikiančių ūkio subjektų skaičius vienam gyventojui (2014 m. pradžios duomenis lyginant su 2010 m. pradžios duomenimis).

Vertinant 2014 m. pradžios duomenis, pagal veikiančių ūkio subjektų darbuotojų skaičių Prienų rajone da. veikiančių įmonių. Kauno apskrityje tokio dydžio įmonės sudaro 94,8 proc. visų įmonių, Lietuvoje – 94,7 proc. Vidutiniškai 829 (4,7 proc.), Lietuvoje – 4.118 (4,7 proc.). Stambių įmonių, turinčių 250 ir daugiau darbuotojų, Prienų rajone veikia 10, o išskyrus stambias, atitinka Kauno apskrities bei Lietuvos Respublikos proporcijas. Apskrities centre – Kauno miestas, pat, vertinant statistinius duomenis, neturi tendencijos didėti sparčiau nei kitų apskrities savivaldybių rodikliai.

2014 m. pr. duomenimis, veikiančių ūkio subjektų skaičius Prienų rajone, lyginant su 2010 m., išaugo 9, sumažėjo 7, o stambių įmonių skaičius nepasikeitė. (2.2.1 lentelė)

4 lentelė. Veikiančių ūkio subjektų skaičius

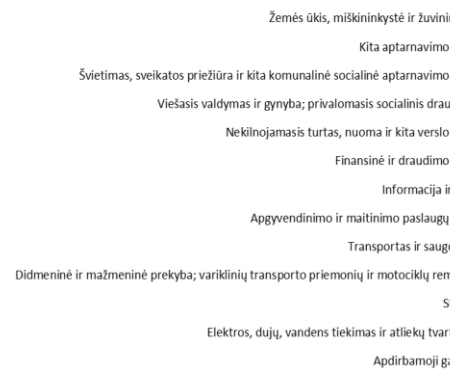
Teritorija	2010	2011	2012	2013
Smulkios įmonės (turinčios nuo 1 iki 49 darbuotojų)				
Lietuvos Respublika	77.960	82.409	79.203	82.409
Kauno apskritis	15.784	16.741	16.227	16.227
Prienų r.	447	461	451	447
Vidutinės įmonės (turinčios nuo 50 iki 249 darbuotojų)				
Lietuvos Respublika	4.689	4.118	3.966	4.118

Kauno apskritis	956	829	804	8
Prienų r.	32	25	27	2
Stambios įmonės (turinčios daugiau kaip 10 darbuotojų)				
Lietuvos Respublika	553	460	455	4
Kauno apskritis	107	91	90	8
Prienų r.	1	1	1	1

Šaltinis: Statistikos departamentas

2014 m. pradžioje daugiausia ūkio subjektų Prienų rajone veikė didmeninės ir mažmeninės prekybos, nekilnojamojo turto tvarkymo, finansinės ir draudimo veiklos srityse. (5 paveikslas)

5 pav. Prienų r. sav. 2014 m. pradžioje



Šaltinis: Statistikos departamentas

Mažų ir vidutinių įmonių įtaka Lietuvos ekonomikai vis didėja. Čia sukuriamas vis didesnis bendrojo vidaus produkto, smulkios ir vidutinės įmonės. Panaši tendencija vyrauja ir Lietuvos Respublikoje (smulkios ir vidutinės įmonės sudaro

Prienų rajone mažos ir vidutinės įmonės dažniausiai veikia taip pat didmeninės ir mažmeninės prekybos srityje. Ne mažiau kaip 1 įmonėje (subjekte) dirbo daugiau nei 249 darbuotojai. Pagal ekonominės veiklos sritis šalyje stambios įmonės

Prienų rajone veikiančių didžiausių įmonių veiklos spektras gana platus: nuo medienos gamybos ir prekybos medienos

Didžioji dalis Prienų r. savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų užsiėmė didmenine ir mažmenine prekyba, varikliniu transportu (vidutiniškai 168 ūkio subjektai); švietimu, sveikatos priežiūra ir kita komunalinio ir socialinio aptarnavimo veikla (vidutiniškai 1 ūkio subjektas), finansinio tarpininkavimo (vidutiniškai 1 ūkio subjektas)

5 lentelė. Prienų r. savivaldybėje 2013–2014 m. pradžioje veikusių ūkio subjektų

Ekonominė veiklos rūšis / Metai
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė
Apdirbamoji gamyba
Elektros, dujų, vandens tiekimas ir atliekų tvarkymas
Statyba
Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas
Transportas ir saugojimas
Apgyvadinimo ir maitinimo paslaugų veikla
Informacija ir ryšiai
Finansinė ir draudimo veikla
Nekilnojamojo turto operacijos
Profesinė, mokslinė ir techninė veikla
Administracinė ir aptarnavimo veikla
Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas
Švietimas
Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas
Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla

Kita aptarnavimo veikla

Iš viso pagal ekonomines veiklos rūšis

Šaltinis: Statistikos

Šiuo metu Lietuvoje pastebima tendencija, kad sparčiausiai parduotuvių prekybos plotas auga didesniuose miestuose. Šios tendencijos gana smarkiai yra veikiami geografinės padėties: šalia Prienų rajono esančiame Kauno mieste prekybos plotas auga sparčiau, o Prienų rajone prekybinė veikla nėra taip išvystyta savaimine veikiant rinkos savireguliacijos mechanizmams.

Paslaugos. Paslaugos vaidina svarbų vaidmenį ir kaimiškose vietovėse, ir mažesniuose miestuose. Naujausiais Statistikos departamento duomenimis, įsigijęs verslo liudijimus paslaugoms teikti. Tai sudarė atitinkamai 2 ir 2,7 proc. Kauno apskrityje paslaugas teikia 28 įmonės, kurios teikia paslaugų įmonių teikė sveikatos priežiūros ir socialinio darbo paslaugas – 46,7 proc., nekilnojamojo turto operacijų paslaugas (15,8 proc.) bei kitas aptarnavimo paslaugas (54,4 proc.). 6 lentelėje pateikta informacija apie Prienų r. savivaldybės įmonių teikiamas paslaugas.

6 lentelė. Paslaugų įmonių skaičius pagal Ekonominės veiklos rūšį

Ekonominės veiklos rūšis	Kauno apskrityje
Asmeninių ir namų ūkio reikmenų taisymas	32
Nekilnojamojo turto operacijos	744
Mašinų ir įrenginių be operatoriaus ir asmeninių bei namų ūkio reikmenų nuoma	128
Kompiuteriai ir su jais susijusi veikla	242
Kita verslo veikla	1158
Švietimas	141
Sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	597
Nuotėkų ir atliekų šalinimo, sanitarinių sąlygų užtikrinimo ir panaši veikla	34
Poilsio organizavimo, kultūrinė ir sportinė veikla	215
Kita aptarnavimo veikla	173
Iš viso	3464

Šaltinis: Statistikos departamento duomenys.

Prekyba. Šiuo metu Lietuvoje pastebima tendencija, kad sparčiausiai parduotuvių prekybos plotas auga didesniuose miestuose. Ši tendencija gana smarkiai yra veikiami geografinės padėties: šalia Prienų rajono esančiame Kauno mieste prekybos plotas auga sparčiausiai. Prienų rajone prekybinė veikla nėra taip išvystyta savaimine veikiant rinkos savireguliacijos mechanizmams. Nepaisant to, prekybos plotas Prienų rajone auga (nuo 0,58 iki 0,72 mln. Eur be PVM). (8 lentelė)

Maitinimo paslaugos. Prienų rajone maitinimo paslaugas teikia 28 įmonės. Maitinimo įstaigos išsidėstę Prienų rajone, tačiau siekiant pritraukti atvykstantį turistą, būtina puoselėti unikalią tradicinę virtuvę.

7 lentelė. Prienų rajono maitinimo įstaigos

Pavadinimas	Maitinimo įstaigos tipas	Adresas
Beržas, Resoranas,kavinė	Kavinė	Donviltė
City pica	Picerija	Debesota
Guogis, užkeigė, G. Garmaus II	Kavinė	Gyvukų u.
Kaubojų užkeiga	Kavinė	Martinai
Lietuviški patiekalai	Kavinė	Pas močiutę
Ručenta	Kavinė	Senasis k.
Sotas	Kepyklėlė	Kaukazie
Sporto baras	Kavinė	Kavinė
Tango pizza	Picerija	Kavinė (V)
Vakaris	Kavinė	Kavinė
VALETA-P	Kavinė	Antano V. įmonė
SIMBOLY	Restoranas	Ritos Na. įmonė
Jūralgė, II	Kavinė	Aidos Ba.
Debesota	Kavinė	Artūro K.

Šaltiniai: <http://www.prienai.lt>, <http://www.turizmas.lt>, <http://www.stat.gov.lt>

8 lentelė. Maitinimo ir gėrimų teikimo veikla

Teritorija	2011	2012
Prekybos ir maitinimo įmonių apy		
Lietuvos Respublika	363,44	398,14
Kauno apskritis	71,19	79,56

Birštono sav.	1,10	0,87
Jonavos r. sav.	2,37	2,14
Kaišiadorių r. sav.	1,01	0,7
Kauno m. sav.	57,63	6,64
Kauno r. sav.	3,07	3,39
Kėdainių r. sav.	2,9	2,95
Prienų r. sav.	0,58	0,66
Raseinių r. sav.	2,51	2,43
Prekybos ir maitinimo įmonių apyvarta (be PV)		
Lietuvos Respublika	119,90	133,22
Kauno apskritis	117,59	133,23
Birštono sav.	238,65	191,44
Jonavos r. sav.	51,84	47,21
Kaišiadorių r. sav.	30,41	21,14
Kauno m. sav.	183,62	214,89
Kauno r. sav.	35,62	39,39
Kėdainių r. sav.	54,16	56,48
Prienų r. sav.	19,69	22,88
Raseinių r. sav.	67,77	66,61

Šaltinis: Statistikos departamentas

Parama verslui. Viešųjų paslaugų verslui infrastruktūra pradėta kurti palyginti neseniai ir daugiausia dėmesio buvo skiriama turinys, kokybė ir prieinamumas, įmonių, asmenų, norinčių pradėti verslą, poreikių atitikimas yra vieni iš svarbesnių stiprinimo ir augimo galimybių ieškančiam verslui. Taip pat Lietuvos verslo įmonės, siekiančios tapti konkurencingomis, darbuotojų kvalifikacijai kelti, modernizuoti įmonių technologinius procesus bei infrastruktūrą, diegti inovacijas, tyrimus ir plėtrą.

Prienų rajono savivaldybė, įgyvendindama Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros rėmimo programą, kasmet skiria lėšas banko paskolų palūkanų kompensavimui, taip pat įmonėms, savo lėšomis pagerinusioms savivaldybei priklausančio turto būklę, remti.

Numatomos lėšų panaudojimo kryptys:

1. Daliai palūkanų už banko kreditus.
2. Verslininkų mokymo kursams, seminarams organizuoti ir iš dalies juos apmokėti.
3. Dalyvavimo parodose ir konkursuose išlaidoms padengti.
4. Informacinių ir reklaminių leidinių apie SVV leidybai.
5. Iš dalies apmokėti verslo planų, paraiškų finansinei paramai iš kitų fondų gauti rengimo išlaidas.
6. SVV plėtros programoms ir projektams finansuoti.
7. Už sukuriamą kiekvieną naują darbo vietą.
8. Iš dalies apmokėti žemės ūkio subjektų deklaruojamų pasėlių plotų matavimo darbus.
9. Iš dalies apmokėti racionų, šėrimo planų, tręšimo planų sudarymo ir technikos reguliavimo paslaugas.
10. Iš dalies apmokėti gamybinių pastatų ir statinių techninės dokumentacijos rengimo išlaidas.
11. Įmonėms, savo lėšomis pagerinusioms savivaldybės turto būklę, remti.

Prienų rajone parama verslui rūpinasi Prienų rajono savivaldybės administracija, kitos įstaigos, atsakingos už paramą verslui remti buvo skirta 2896,2 Eur.

Statyba

Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtys Prienų r. sav. 2011 m. sudarė 16 247 tūkst. 2012 m. apimtys padidėjo 10,5 proc. palyginus su 2011 m. apimtimi, padidėjo 212 219 tūkst.Eur. Tačiau ši rinka jautriai reagavo į ekonominius svyravimus ir 2013 m. apimtys sumažėjo 10,5 proc. palyginus su 2012 m. apimtimi, sumažėjo 29 316 tūkst.Eur.

9 lentelė. Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtys

(tūkst. Eur.)

Teritorija	2011	2012
Lietuvos Respublika	1 897 924	1 821 077
Kauno apskritis	399 363	356 347
Birštono sav.	6 962	5028
Jonavos r. sav.	16 947	22 931
Kaišiadorių r. sav.	13 120	15 857

Kauno m. sav.	181 576	191 978
Kauno r. sav.	90 395	63 944
Kėdainių r. sav.	50 483	31 585
Prienų r. sav.	16 247	7289

Šaltinis: Statistikos dep.

Išduoti statybos leidimai. Per 2014 metus išduota 6571 leidimų gyvenamųjų namų statybai Lietuvoje. Lietuvoje per 2014 metus išduota 5378 leidimų.

Naujų statinių statyba, intensyviai augusi iki 2007 metų jau 2008 m. pradėjo mažėti. 2011 metais visoje šalyje pastatytų gyvenamųjų namų skaičius sumažėjo beveik 10 proc. Prienų rajone nuo 2011 iki 2013 metų statistikos departamento duomenimis gyvenamųjų namų skaičius sumažėjo beveik 10 proc. komercinės paskirties pastatų skaičius per 2011-2013 metus sumažėjo nuo 15 iki 8. Jeigu šiuo laikotarpiu gyvenamųjų namų skaičius sumažėjo beveik 10 proc., tačiau yra žymiai mažesnis už bendrą respublikos ir Kauno apskrities.

10 lentelė. Pastatytų pastatų skaičiai

Teritorija / Metai	Gyvenamųjų pastatų skaičiai			
	2011	2012	2013	Pokytis 2013 m. palyginus su 2012 m.
Lietuvos Respublika	3733	3198	3467	-7,3
Kauno apskritis	763	623	648	-15,2
Birštono sav.	6	2	2	-66,7
Jonavos r. sav.	25	21	17	-32,0
Kaišiadorių r. sav.	31	34	22	-29,4
Kauno m. sav.	328	216	230	-29,1
Kauno r. sav.	325	289	316	-2,2
Kėdainių r. sav.	16	20	25	56,3
Prienų r. sav.	4	10	15	275,0
Raseinių r. sav.	28	28	21	-25,0

Šaltinis: Statistikos dep.

Žemės ūkis ir miškininkystė

Prienų rajonas, kaip ir dauguma Lietuvos Respublikos savivaldybių, aktyviai užsiima žemės ūkio produkcijos gamyba. Žemės ūkio produkcijos gamyba priklauso nuo gamtos sąlygų, žemės ūkio naudmenų, žemės ūkio produkcijos gamybos sąlygų. Prienų rajonas, kaip ir dauguma Lietuvos Respublikos savivaldybių, aktyviai užsiima žemės ūkio produkcijos gamyba. Žemės ūkio naudmenų savivaldybėje sudaro 29 proc., šalies – 33 proc.). Žemės ūkio naudmenų savivaldybėje sudaro 29 proc., šalies – 33 proc.).

11 lentelė. Žemės fondas 2013 m.

Teritorija	Bendras žemės plotas, ha	Žemės ūkio naudmenų plotas, ha		
		ha	Nuo bendro ploto, proc.	Žemės ūkio naudmenų plotas, ha
Lietuvos Respublika	6.530.023	3.463.571	53,0	2.926.452
Kauno apskritis	808.933,1	453.459,8	56,0	404.973,9
Birštono r. sav.	12.407,4	4.536,7	36,6	3.536,7
Jonavos r. sav.	94.403,9	43.673,7	46,9	39.673,7
Kaišiadorių r. sav.	108.701,3	54.601,8	50,2	43.601,8
Kauno m. sav.	15.715,2	1.729,3	11,0	1.329,3
Kauno r. sav.	149.595,5	77.584,6	51,9	71.584,6
Kėdainių r. sav.	167.700,3	109.274,7	65,2	104.274,7

sav.				
Prienų r. sav.	103.073,1	61.439,0	59,6	51.
Raseinių r. sav.	157.336,5	100.620,1	64,0	92.

Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba p

Ūkininkų ūkių registro duomenimis, 2015 m. pradžioje Kauno apskrityje buvo registruoti 16 572 ūkiai. Prienų r. Žemės ūkio naudmenos sudaro net 59,6 %, (66.780 ha) Prienų rajono savivaldybės teritorijos.

Miškininkystė. Prienų rajonas, kaip ir visa Kauno apskritis, nėra miškinga teritorija. 2013 m. sausio 1 d. duomenimis, valdomi miškų urėdijų ir nacionalinio parko – 19 980,5 ha (62,7 proc.) , privatūs, rezervuoti nuosavybės teisei atkurti miškai – 10 000 ha (30,3 proc.) – žemės ūkio naudmenos.

Transportas

Kelių transportas. Eismo intensyvumas Prienų rajone nėra dideli. Didesni transporto srautai galimi tik kai kuriuos reikšmės keliai : Kaunas –Marijampolė, Kaunas –Alytus, Vilnius –Marijampolė. Prienų r. ribojasi su didžiausiais miestais. Prienų rajoną kerta magistralinis kelias Nr. A16 (Vilnius-Prienai-Marijampolė), kelias Nr. A5 (Kaunas-Prienai-Marijampolė) ir krašto kelias Nr. 129 (Antakalnis- Jieznas-Alytus-Merkinė), ir krašto kelias Nr. 230 (Mauručiai-Vinčiai, Puskelniai) . Šie krašto, magistraliniai ir tarptautinės reikšmės keliai turėtų atvyksta didžioji dalis rajono lankytojų ir vykdomas tranzitinis krovinių gabenimas. Rajonas yra išsidėstęs netoli pa

12 lentelė. Vietinės reikšmės kelių ilgis

RODIKLIS / METAI	KAUNO APSKRITYJE
Vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis	950,0
Iš jų:	205,0
<i>Vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga ilgis</i>	205,0
<i>Žvyro kelių ilgis</i>	59,0
<i>Grunto kelių ilgis</i>	150,0

Šaltinis: Statistikos departamentas

Kaip ir visoje Lietuvoje, autotransporto priemonių skaičius Prienų r. savivaldybėje didėja. Bendras individualių lengvųjų automobilių skaičius Lietuvoje individualių lengvųjų automobilių skaičiaus, nagrinėjamu laikotarpiu, išaugo 5,4 proc., apskrityje –4,62 proc.

Augantis lengvųjų automobilių skaičius ir automobilizacijos lygis, 2011-2013 m., lėmė mažėjantį viešojo transporto paslaugų skaičiaus sumažėjimas Prienų r. savivaldybėje buvo beveik 7 kartus didesnis nei šalyje (-2,1 proc.) ir 1,5 karto nei apskrityje. 2013 m., vienam savivaldybės gyventojui, vidutiniškai teko 2 kelionės autobusu (šalyje – 101, apskrityje –108). Prienų r. sumažėjo nuo 18 maršrutų 2011-2012 metais iki 17 skirtingų maršrutų.

13 lentelė. Keleivių vežimas viešojo transporto priemonėmis

Vieta / Metai	2011	2012
Keleivių vežimas		
Lietuvos Respublika	214,70	212,70
Kauno apskritis	47,7	49,1
Prienų r. sav.	0,7	0,7
Maršrutų skaičius		
Lietuvos Respublika	1889	1850
Kauno apskritis	334	334
Prienų r. sav.	18	18
Vidutiniškai vienam gyventojui tenkanti kelionė autobusu		
Lietuvos Respublika	91	92
Kauno apskritis	99	105
Prienų r. sav.	2	2

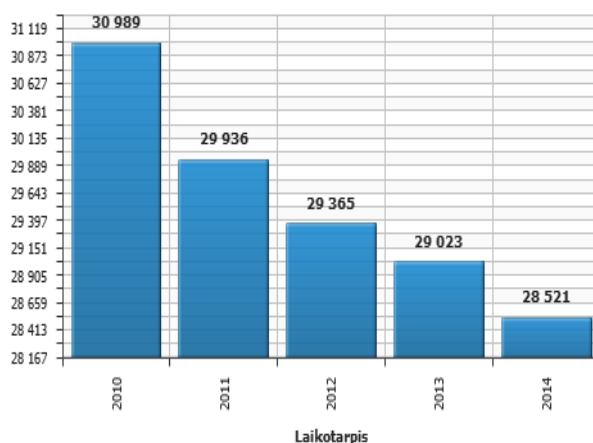
Šaltinis: Statistikos departamentas

Turizmas

Apgyvendinimo veikla. Statistikos departamento duomenimis 2011-2014 m. Prienų r. savivaldybėje nebuvo nei viešojo, nei viešojo

Gyventojai

Gyventojų skaičius bei tankumas. Prienų r. savivaldybė užima 12,7 proc. Kauno apskrities ir 1,6 proc. Lietuvos teritorijos. Gyventojų tankumas (gyventojų skaičius viename km²) savivaldybėje 2014 m. pradžioje siekė 27,7 (Lietuvoje – 45,1, Kauno apskrityje – 72,6).

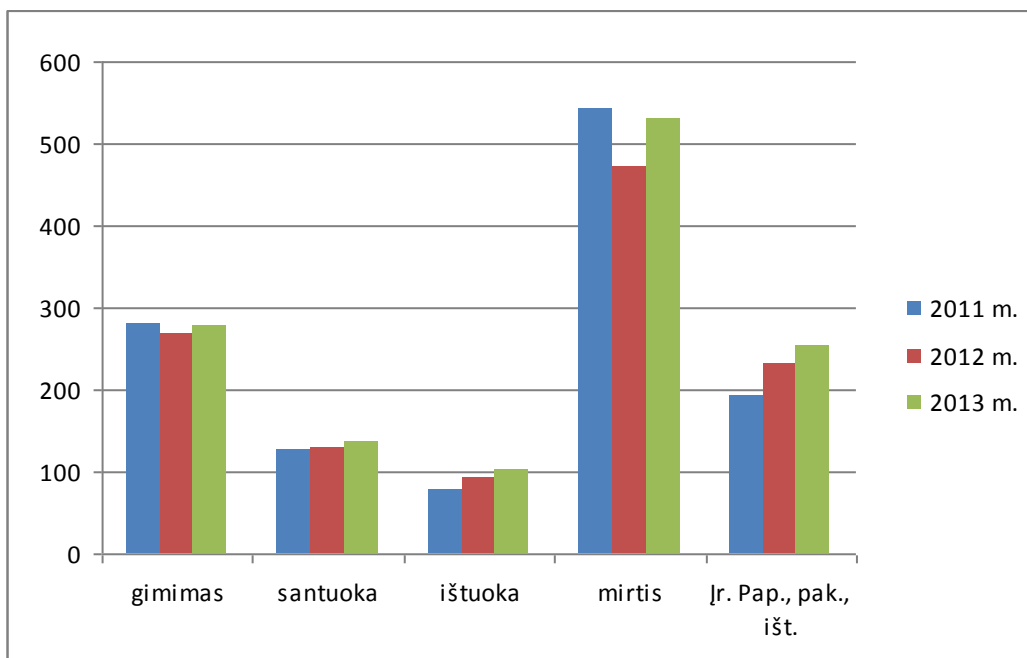


6 pav. Prienų r. savivaldybės gyventojų skaičius 2010–2014 m. pradžioje

Šaltinis: Statistikos departamentas

2014 m. pradžioje Prienų r. savivaldybėje gyveno 28521 gyventojai. Tai sudarė 1,0 proc. šalies ir 4,9 proc. apskrities rodiklio. 2010–2014 m. pradžioje gyventojų skaičius, Prienų r. savivaldybėje, tolygiai mažėjo (-7,9 proc.). Gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijos taip pat vyraavo šalyje (-6,3 proc.) ir apskrityje (-6,7 proc.).

Gyventojų kaita. 2010–2013 m. Prienų r. savivaldybėje mažėjo gimusiųjų skaičius, didėjo mirusių asmenų skaičius, o taip pat natūrali gyventojų kaita. 2013 m. savivaldybėje gimė 277 naujagimių (2009 m. - 286.), mirė 531 asmenys (2009 m. - 525). Neigiamas gyventojų prieaugis siekė - 254 (2009 m. - 240). Panašios tendencijos vyraavo šalyje ir apskrityje.



7 pav. Gimusiųjų, mirusiųjų skaičius Prienų r. savivaldybėje

Šaltinis: Statistikos departamentas

Gyventojų migracija. Prienų rajonui, kaip ir visai šaliai, būdinga didelė gyventojų migracija. 2010 metais šiame periode tiek Prienų r. sav., tiek visoje Lietuvoje, išsiskiria itin ženkliai emigraciją deklaravusių gyventojų skaičiumi, kuris daugiausia buvo įtakotas LR sveikatos draudimo įstatyme nustatytos prievolės nuolatiniams šalies gyventojams mokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokas. Po 2010 m. stebimos teigiamos tendencijos – auga atvykstančiųjų į Prienų rajoną gyventojų skaičius ir mažėja išvykstančiųjų.

nors emigracijos mastai vis dar išlieka aukšti.

16 lentelė. Migracija Prienų r. sav. 2010-2013 m.

Migracijos kryptis	2010	2011	2012	2013	Pokytis 2010–2013 m., proc.	Pokytis 2010–2013 m., absoliutinis
Tarptautinė migracija						
Atvyko	45	115	164	152	237,8	476
Išvyko	742	408	323	313	-57,8	1786
Neto migracija	-697	-293	-159	-161	-76,9	-1310
Tarptautinė ir vidaus migracija						
Atvyko	528	684	805	703	33,1	2720
Išvyko	1248	987	904	908	-27,2	4047
Neto migracija	-720	-303	-99	-205	-71,5	1327

Šaltinis: Statistikos departamentas

Remiantis gyventojų, deklaravusių savo išvykimą, statistika, 2010–2013 m. daugiausia iš Lietuvos išvyko 20–49 m. amžiaus asmenų. Duomenų apie Prienų rajono gyventojų emigraciją nėra, tačiau, remiantis bendromis Lietuvos tendencijomis, tikėtina, jog iš Prienų rajono taip pat daugiausia išvyksta 20–49 metų amžiaus gyventojai. Greta žymaus darbingo amžiaus asmenų emigracijos skaičiaus padidėjimo, nerimą kelia didelis išvykstančių ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų skaičius.

Sveikatos apsauga

Didžioji dauguma Prienų rajone LR Sveikatos apsaugos ministerijos sistemoje veikiančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų yra išlaikomos viešojo sektoriaus.

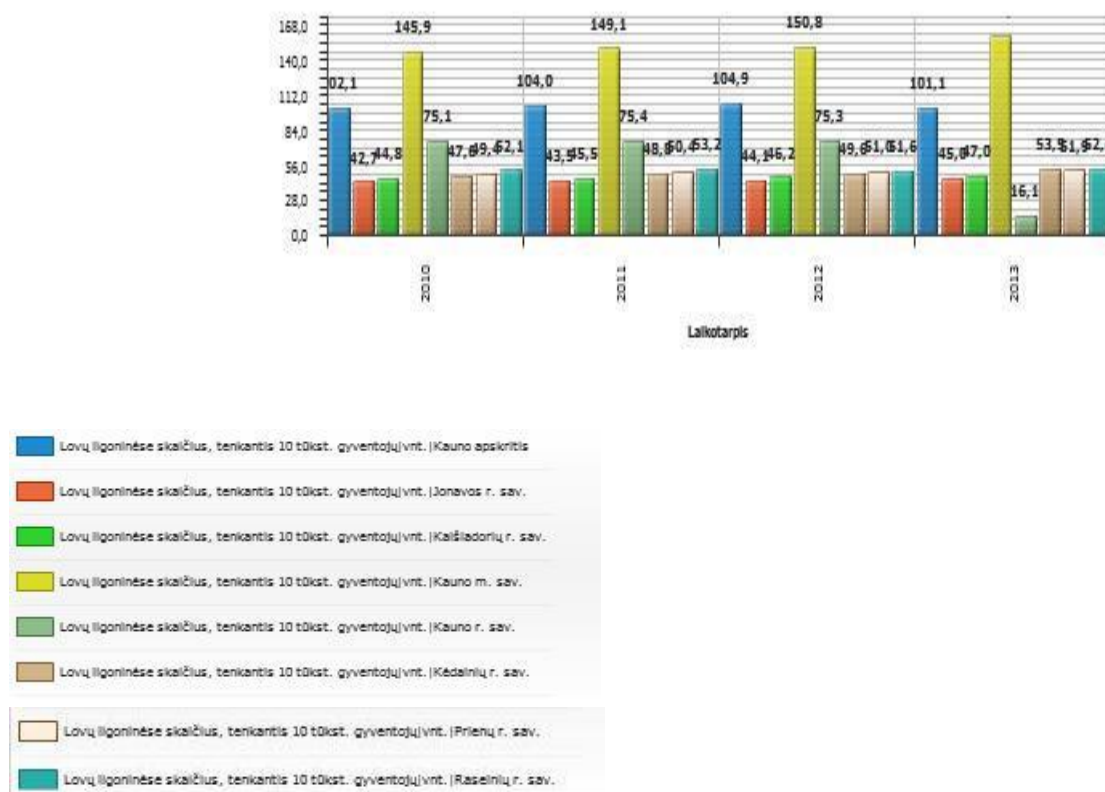
Šiuo metu Prienų rajone asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia Prienų ligoninė. Joje teikiamos šios asmens sveikatos priežiūros paslaugos: priėmimo ir skubios pagalbos skyriuje ištisą parą teikiamos būtiniosios pagalbos, asmens sveikatos priežiūros paslaugos įvairių traumų, gyvūnų įkandimų bei susirgimų atvejais, atliekama stabligės bei pasiutligės profilaktika; konsultacinėje poliklinikoje konsultuoja gydytojai specialistai; atliekami ultragarsiniai, endoskopiniai, laboratoriniai ir rentgenologiniai tyrimai; teikiamos dienos chirurgijos, dienos stacionaro paslaugos; stacionare teikiamos vidaus ligų, vaikų ligų, reanimacijos, slaugos ir palaikomojo gydymo bei paliatyvios pagalbos paslaugos.

Be ligoninės rajono gyventojų sveikata rūpinasi ir penki pirminės sveikatos priežiūros centrai: Prienų rajono PSPC, Jiezno PSPC, Balbieriškio PSPC, Veiverių PSPC ir Stakliškių PSPC. Prienų rajone taip pat veikia 2 privačios asmens sveikatos priežiūros įstaigos (UAB „Vita Simplex“, UAB „Pagalba ligoniui“) ir viena VŠĮ (Veiveriečių sveikata).

2013 m. Prienų rajone veikė 5 privačios odontologinės priežiūros įstaigos ir 29 medicinos įstaigos. Didžiausią Prienų rajone veikiančių medicinos įstaigų skaičių 2013 m. sudarė privačios asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurių buvo 11.

2009 m. Prienų gydymo įstaigose 10.000-ių gyventojų teko 47,1 lova. 2010–2013 m. šis rodiklis išaugo iki 57,9 lovų. Vertinant apskrities ir kitų rajonų lovų skaičių 10.000-ių gyventojų, Prienų rodiklis užima trečią poziciją. Vienas žemiausių apskrityje rodiklių yra Kauno r. sav. – 16,1 lovų.

8 pav. 10.000-ių gyventojų tenkančių lovų skaičiaus rodikliai 2010–2013 m.



Šaltinis: Statistikos departamentas

Gydytojai. 2013 m. Prienų r. savivaldybėje 10 000 gyventojų teko 24,2 praktikuojantys gydytojai (arba 43,7 proc. mažiau nei šalyje ir 47,7 proc. mažiau nei vidutiniškai apskrityje), 50,8 slaugytojai (arba 30,0 proc. mažiau nei šalyje ir 39,4 proc. mažiau nei apskrityje) ir 7,0 odontologai (arba 23,1 proc. mažiau nei šalyje ir 43,1 proc. mažiau nei apskrityje).

17 lentelė. Praktikuojančių sveikatos priežiūros specialistų skaičius 10 000 gyventojų 2013 m.

Vieta / Specialistas	Gydytojas	Slaugytojas	Odontologas
Lietuvos Respublika	43,0	78,9	9,1
Kauno apskritis	46,3	83,8	12,3
Birštono sav.	6,9	13,7	9,2
Jonavos r. sav.	21,1	51,5	6,8
Kaišiadorių r. sav.	15,8	42,0	4,9
Kauno m. sav.	72,9	122,1	17,7
Kauno r. sav.	9,6	13,2	6,0
Kėdainių r. sav.	23,2	71,3	7,1
Prienų r. sav.	24,2	50,8	7,0
Raseinių r. sav.	22,8	60,6	6,8

Šaltinis: Statistikos departamentas

Socialinė apsauga

Socialinių paslaugų tikslas – sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį. Norint užtikrinti socialiai pažeidžiamų grupių pakankamą pragyvenimo lygį, mokamos socialinio draudimo išmokos ir valstybės socialinės išmokos. Šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims, negalintiems savarankiškai apsirūpinti pakankamomis pragyvenimui lėšomis, skiriamos socialinės pašalpos ir (ar) kompensacijos už svarbiausias komunalines paslaugas.

2010–2013 m. Prienų r. savivaldybėje, apskrityje ir šalyje augo socialinių pašalpų gavėjų skaičius ir išlaidos šioms pašalpoms mokėti. 2009 m. išaugęs nedarbo lygis, sumažėjęs vidutinis darbo užmokestis lėmė ryškų socialinių pašalpų gavėjų skaičiaus, o taip pat išlaidų lygio, skirtų šioms pašalpoms mokėti, augimą.

18 lentelė. Socialinių pašalpų gavėjų skaičius tūkst. (išlaidos, tūkst. Eur)

Vieta / Metai	2010	2011	2012	2013
Lietuvos Respublika	181,3 (147,9)	221,1 (177,3)	221,9 (173,6)	190,0 (147,2)
Kauno apskritis	28,8 (23,7)	36,5 (29,2)	36,8 (28,6)	32,2,9 (24,8)
Birštono sav.	0,3 (0,2)	0,3 (0,2)	0,3 (0,2)	0,3 (0,2)
Jonavos r. sav.	4,3 (3,2)	5,0 (3,8)	5,2 (3,8)	4,4 (3,3)
Kaišiadorių r. sav.	2,2 (1,8)	3,0 (2,4)	3,0 (2,3)	2,4 (1,8)
Kauno m. sav.	10,3(9,5)	14,0 (11,7)	14,3 (12,0)	12,9 (10,9)
Kauno r. sav.	2,4 (2,0)	4,0 (3,2)	4,2 (3,2)	3,8 (2,8)
Kėdainių r. sav.	4,0 (3,0)	4,4 (3,2)	4,3 (3,0)	3,6 (2,5)
Prienų r. sav.	2,1 (1,5)	2,6 (2,0)	2,6 (2,0)	2,3 (1,6)
Raseinių r. sav.	3,2 (2,4)	3,4 (2,7)	2,9 (2,1)	2,5 (1,6)

Šaltinis: Statistikos departamentas

Itin svarbi socialinių išmokų gavėjų grupė – vaikai ir vaikus auginančios šeimos. 2013 m. išmokos šeimoms auginančioms vaikus Prienų r. savivaldybėje siekė 648,4 tūkst. Eur. Šios išmokos, 2013 m. Prienų r. savivaldybėje sumažėjo 22,2 proc. (šalyje – 22,1 proc., apskrityje – 22,8 proc.).

2010–2013 m. pradžioje Prienų r. savivaldybėje darbingo amžiaus gyventojų skaičius mažėjo (6,3 proc.), mažėjo vaikų (14,5 proc.) ir pensinio amžiaus gyventojų (7,7 proc.) skaičius. 2014 m. pradžioje darbingo amžiaus gyventojai sudarė 60,0 proc., o vaikai ir pensinio amžiaus gyventojai – 40 proc. visų savivaldybės gyventojų.

19 lentelė. Prienų r. savivaldybės gyventojų skaičius ir sudėtis

RODIKLIS / METAI	2010	2011	2012	2013	2014	SKIRTUMAS 2014 IR 2010 M. PROC.
Gyventojų skaičius iš viso:	32619	29589	29176	28723	28356	-13,1
Gyventojai (0–15 metų amžiaus)	4949	4679	4499	4359	4231	-14,5
Darbingo amžiaus gyventojai	18030	17495	17214	17100	16900	- 6,3
Pensinio amžiaus gyventojai	8010	7762	7652	7564	7390	-7,7

Šaltinis: Statistikos departamentas

2014 m. Prienų r. savivaldybėje buvo įregistruotos 204 socialinės rizikos šeimos ir 424 vaikai, augę šiose šeimose. 2013–2014 m. Prienų r. savivaldybėje mažėjo socialinės rizikos šeimų skaičius, o taip pat tokiose šeimose augusių vaikų skaičius. Pagrindinė šių neigiamų visuomenės socialinių tendencijų mažėjimo priežastis – vaikų pilnametystė šeimose. Dalis šeimų išbrauktos iš socialinės rizikos šeimų įskaitos dėl situacijos šeimoje pagerėjimo.

2010 m. socialinę globą namuose gavo 181 asmuo, 2011 m. – 197, 2012 m. 169, 2013 –192. Nagrinėjamu 2010–2013 m. laikotarpiu, savivaldybėje veikė viena vaikų globos įstaiga (Jiezo vaikų globos namai) ir viena globos įstaiga seniems žmonėms (Prienų globos namai).

Nagrinėjamu laikotarpiu Jiezo vaikų globos namuose vietų skaičius svyravo ir sumažėjo nuo 90 iki 74 vietų. Vaikų skaičius globos įstaigoje svyravo ir sumažėjo nuo 71 iki 65 vaikų.

2010 m. Prienų globos namuose buvo 210 vietų ir išskyrus 2011 m., išliko toks pat skaičius. 2010–2013 m. globos namų gyventojų skaičius kito nuo 175 iki 209 asmenų ir 2012 metais vietos globos namuose praktiškai buvo išnaudotos pilnai.

20 lentelė. Socialinių paslaugų įstaigos Prienų r. savivaldybėje

Rodiklis / Metai	2010	2011	2012	2013
Pagalbą į namus ir socialinę globą namuose gavę asmenys	181	197	169	182
Vaikų globos įstaigos	1	1	1	1
vaikų skaičius	71	69	66	65
vieta skaičius	90	72	72	74
Globos įstaigos seniems žmonėms	1	1	1	1
gyventojų skaičius	189	175	209	198
vieta skaičius	210	204	210	210

Šaltinis: Statistikos departamentas

Socialines paslaugas rajone taip pat teikia Socialinių paslaugų centras. Centro tikslas – teikti socialines paslaugas įvairioms socialiai remtinų asmenų grupėms ir didinti Prienų rajono bendruomenės narių galimybę gyventi žmogaus orumo nežeminančiomis sąlygomis. Centras teikia bendrąsias socialines paslaugas (informavimas; konsultavimas; tarpininkavimas ir atstovavimas; transporto organizavimas;

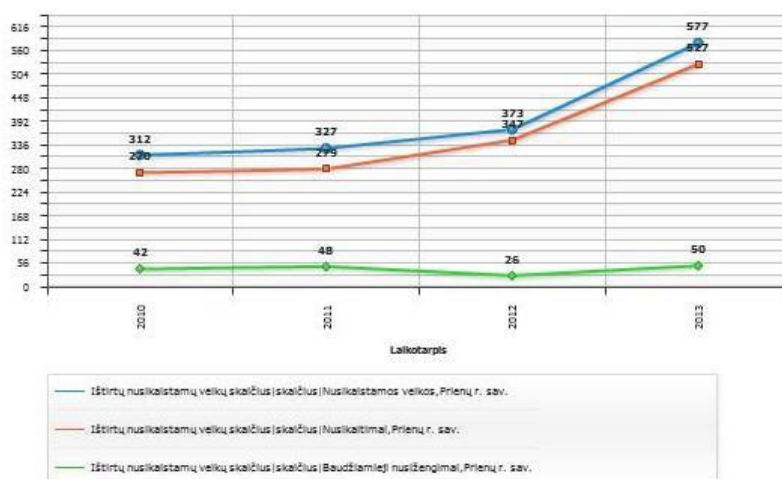
aprūpinimas būtiniausiais drabužiais ir avalyne; maitinimas; asmens higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas; sociokultūrinių paslaugų organizavimas), specialiąsias socialines paslaugas (socialinė priežiūra (pagalba į namus); socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos) ir kitas paslaugas (transporto paslaugos; techninės pagalbos priemonių nuoma). Centro teikiamų paslaugų gavėjai: suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos; senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos; vaikai su negalia ir jų šeimos; socialinės rizikos suaugę asmenys ir jų šeimos; socialinės rizikos šeimos; kiti asmenys ir šeimos (laikiniai dėl ligos ar kitų priežasčių savarankiškumo netekę asmenys).

Nusikalstamumas

Viešojo saugumo sritis apima viešosios tvarkos užtikrinimą, vidaus tarnybos valdymą, priešgaisrinę bei civilinę saugą ir gelbėjimo darbus, valstybės sienos apsaugą, migracijos (išskyrus ekonominę migraciją), ginklų, šaudmenų, sprogmenų ir specialiųjų priemonių apyvartos kontrolę, saugomų objektų ir saugomo asmens statusą turinčių asmenų apsaugą, rizikos veiksnių, pavojų ir grėsmių nacionaliniam saugumui nustatymo ir vertinimo organizavimą ir koordinavimą. Viešasis saugumas yra esminė sąlyga ir užtikrinant šalies nacionalinį saugumą.

Nusikalstamumas Lietuvoje išlieka didelė socialinė problema. Statistikos departamento duomenimis 2010–2013m. Prienų rajone buvo stebimas nusikalstamų veikų skaičiaus didėjimas: 2010 m. buvo užregistruota 312 nusikalstamų veikų, o 2013 m. – 577, nusikaltimų užregistruota 2010 m. – 270, o 2013 m. – 527, baudžiamųjų nusižengimų 2010 m. – 42, o 2013 m. – 50. Taigi nagrinėjamu laikotarpiu bendras nusikalstamų veikų skaičius padidėjo 100 proc. Šiam pokyčiui daugiausia įtakos turėjo Lietuvoje buvusi ekonominė krizė ir aukštas nedarbo lygis.

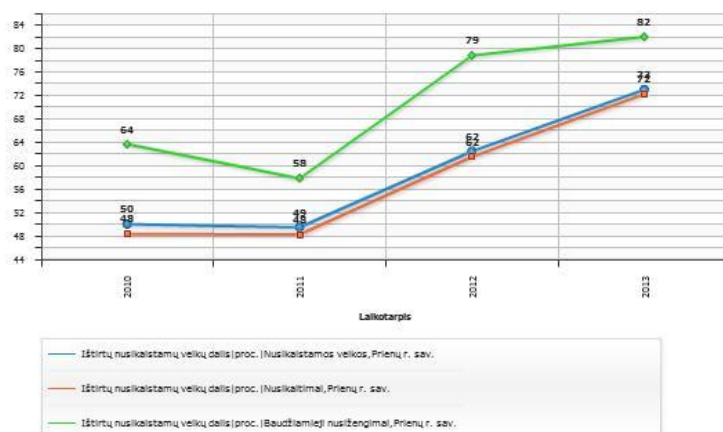
9 pav. Nusikalstamų veikų skaičiaus kitimas Prienų r. 2010–2013 m.



Šaltinis: Statistikos departamentas

Vertinant nusikalstamų veikų skaičių 100 000 Prienų rajono PK teritorijoje įvykdoma daugiausia nusikaltimų. Ištirtų nusikalstamų veikų dalis nuo 2011 m. augo: 2010 m. buvo ištirta 50 proc. nusikalstamų veikų, 48 proc. nusikaltimų ir 64 proc. baudžiamųjų nusižengimų, o 2013 m. buvo ištirta 77 proc. nusikalstamų veikų, 72 proc. nusikaltimų ir 82 proc. baudžiamųjų nusižengimų. Nusikaltimų suvestinėse išsiskiria vagystės ir smurtas artimojoje aplinkoje.

2010–2013 m. Prienų r. ištirtų nusikalstamų veikų dalis, proc.



Šaltinis: Statistikos departamentas

Dėl sumažėjusio finansavimo policijos numatytoms priemonėms įgyvendinti nukentėjo policijos veiklos rezultatyvumas bei efektyvumas, kartu ir teikiamų paslaugų gyventojams kokybė. Dėl nepakankamo policijos įstaigų finansavimo Kauno apskrities VPK Prienų r. PK buvo mažintas pareigybų skaičius, netolimoje ateityje nenumatoma priimti naujų darbuotojų, todėl didėja darbo krūviai.

Kultūra

Kultūrinė veikla.. Kultūros politiką Prienų rajono savivaldybėje formuoja Savivaldybės taryba ir mero institucija, įgyvendina – Savivaldybės administracijos Kultūros, sporto ir jaunimo skyrius. Prienų kultūrinį gyvenimą ir veiklą organizuoja Prienų rajono kultūros ir laisvalaikio centrai, Prienų krašto muziejus, Prienų Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka ir jos padaliniai, taip pat meno mokyklos. Visos šios įstaigos atstovauja viešąjį sektorių. Savivaldybėje kultūrinę-meninę veiklą plėtoja ir vietos tautodailininkai. Prienų rajono savivaldybės teritorijoje veikia 5 savarankiški Balbieriškio, Jiezno, Prienų, Stakliškių, Veiverių kultūros ir laisvalaikio centrai. Analizuojant visus kultūros ir laisvalaikio centruose vykusius renginius (mėgėjų meno kolektyvų, profesionalaus meno ir kitos veiklos) 2012–2014 m. laikotarpiu, matyti, kad bendras šių renginių skaičius išaugo, bet lankytojų ir dalyvių skaičius taip pat padidėjo.

Muziejai. 2011–2014 m. Prienų r. savivaldybėje veikė vienas muziejus (Prienų krašto muziejus) ir 4 jo padaliniai – Skriaudžių buities muziejus, rašytojo Vinco Mykoliaičio Putino gimtoji sodyba–muziejus, Šilavoto „Davatkynas“ ir Juozo Lukšos–Daumanto ekspozicija. Nagrinėjamu laikotarpiu muziejaus lankytojų skaičius kito netolygiai, tačiau skaičiuojama, kad vidutiniškai per metus muziejų aplankė 10 tūkst. lankytojų.

Bibliotekos. Pagrindiniai *Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos* (toliau – Bibliotekos) veiklos tikslai yra organizuoti Prienų rajono savivaldybės teritorijos gyventojų bibliotekinį ir informacinį aptarnavimą, tenkinti jų poreikius, modernizuoti Bibliotekos bei jos padalinių veiklą. Biblioteka turi 23 struktūrinius padalinius, kurie veiklą vykdo visose rajono seniūnijose. 2012–2014 m. lankytojų skaičius Bibliotekoje ženkliai nesikeitė, o jų apsilankymų skaičius – išaugo. Pastebėtina, kad šiek tiek sumažėjo kaimo bibliotekų lankytojų skaičius (nuo 5,9 tūkst. 2011 m. iki 5,4 tūkst. 2014 m.).

21 lentelė. J. Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos pagrindiniai veiklos rodikliai 2012–2014 m.

Vartotojų aptarnavimas	2012	2013	2014
Registruotų vartotojų skaičius	8059	8409	9992
Apsilankymų (lankytojų) skaičius	131227	138901	156421
Dokumentų išduotis	207224	215597	220176
Bibliotekos padarytos kopijos vartotojams	4326	2726	6817
Renginių skaičius	645	702	803
Interneto seansų skaičius	38034	35699	46958
Atsakytų užklausų skaičius	15351	17362	19417

Šaltinis: J. Marcinkevičiaus viešoji biblioteka

Kultūros paveldas. Prienų rajono savivaldybėje yra 260 saugotini kultūros paveldo objektai, įrašyti į Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registrą: 43 archeologijos, 5 mitologiniai, 66 dailės, 18 architektūros, 55 istorijos, 1 urbanistikos paminklas.

Piliakalniai su gyvenvietėmis, pilkapynai, senkapiai, piliavietė – seniausi rajono praeitį menantys kultūros paveldo objektai. Iš viso rajone yra 29 respublikinės reikšmės piliakalniai, 3 senkapiai, 1 kapinynas, 6 pilkapynai. Rajone yra 10 bažnyčių, tačiau tik 3 įrašytos į Lietuvos Respublikos kultūros paveldo registrą kaip architektūros paminklai.

Sportas

Prienų rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centras – tai Prienų rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga, organizuojanti ir koordinuojanti sportinę veiklą rajone. Didžiausią dalį Kūno kultūros ir sporto centro lankytojų sudaro mokiniai. Atitinkamai sumažėjo ir mokomųjų grupių skaičius. Labai ženkliai tuo pačiu laikotarpiu sumažėjo Kūno kultūros ir sporto centre sportuojančių merginų.

22 lentelė. Prienų r. sav. kūno kultūros ir sporto centro veiklos rodikliai, 2011–2013 m.

Mokinių skaičius/Metai	2011	2012	2013	Pokytis, proc.
Buvo metų pradžioje	303	335	318	5,0
Mokinių metų pabaigoje	335	318	297	-11,3
Iš jų merginų (proc.)	73 (21,8)	48 (15,1)	44 (14,8)	-39,7
Mokomųjų grupių metų pabaigoje	25	24	22	-12,0

Šaltinis: Prienų r. sav. administracijos Kultūros, sporto ir jaunimo skyrius, Lietuvos sporto statistikos metraštis

Didžioji dalis šios sporto infrastruktūros yra labai geros, geros arba patenkinamos būklės. Prienų rajono savivaldybės administracija Kūno kultūros ir sporto centro stadiono bei Irklavimo bazės rekonstrukcijai numato lėšas gauti iš ES struktūrinių fondų lėšų. Stalo teniso infrastruktūros gerinimas numatytas plečiant Kūno kultūros ir sporto centro daugiafunkcinio sporto komplekso infrastruktūrą. Prienų rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto sektorius finansuojamas skiriant lėšas Kūno kultūros ir sporto centro veiklai organizuoti bei kūno kultūros ir sporto sektoriaus programų / priemonių įgyvendinimui. Didžiausios piniginių lėšų sumos 2011–2013 m. buvo skiriamos vienai sporto šakai – krepšiniui. Prienų rajono savivaldybės sporto sektoriaus specialistų bei bendruomenės nuomonės apklausos duomenimis, Savivaldybėje labiausiai trūksta dviračių takų ir vaikų žaidimų aikštelių.

Švietimas

Ikimokyklinis ugdymas. 2010–2013 m. ikimokyklinių ugdymo įstaigų skaičius Prienų r. savivaldybėje lyginant su 2006–2009 m. laikotarpiu nežymiai padidėjo. Šiuo metu ikimokyklinio ugdymo programas Prienų r. savivaldybėje vykdo 12 įstaigų. Prienų mieste veikia 3 lopšeliai-darželiai, rajone veikia 9 ikimokyklinio ugdymo skyriai.

Gimstamumas Prienų rajone:

2010 m. – 283

2011 m. – 280

2012 m. – 268

2013 m. – 277

Kiek vaikų lankė ikimokyklinio ugdymo įstaigas?

2010 m. – 493

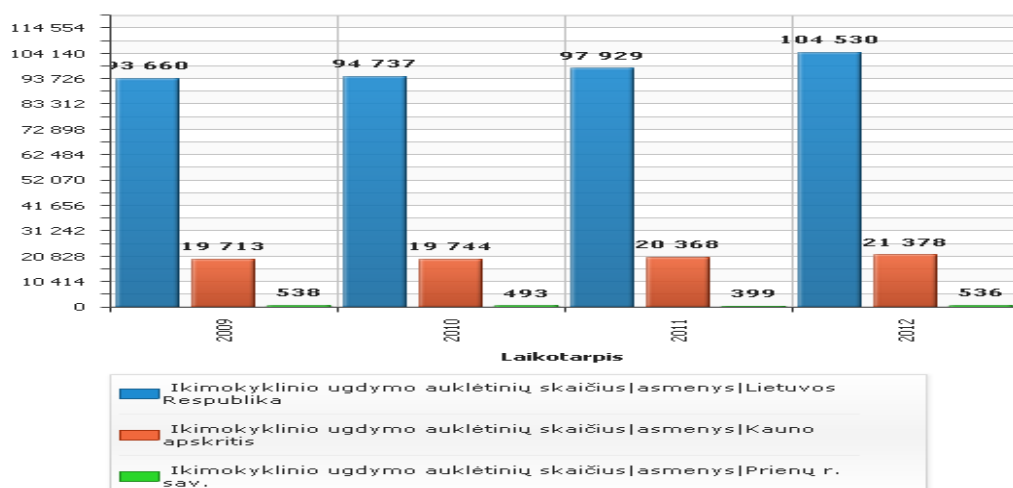
2011 m. – 399

2012 m. – 536

2013 m. – 547

Nagrinėjamu laikotarpiu čia veikė 3 ikimokyklinio ugdymo įstaigos.

2009 m. 1000 savivaldybės gyventojų teko 16,2 (2006 m. – 16,0), 1000 apskrities gyventojų – 29,5 (2006 m. – 27,5) ir 1000 šalies gyventojų – 28,0 (2006 m. – 26,7) ikimokyklinių ugdymo įstaigų auklėtiniai.



10 pav. Ikimokyklinio ugdymo auklėtinių skaičius

Šaltinis: Statistikos departamentas

Bendrasis mokyklinis ugdymas. 2010-2011–2013-2014 m. m. Prienų r. savivaldybėje (-21,2 proc.), Kauno apskrityje (-12,4 proc.) ir šalyje (-14,4 proc.) mažėjo bendrojo lavinimo mokyklų mokinių skaičius. Mažėjantis mokinių skaičius Prienų r. savivaldybėje, nagrinėjamu laikotarpiu, lėmė bendrojo lavinimo mokyklų skaičiaus sumažėjimą (mokyklų skaičius savivaldybėje sumažėjo 6 įstaigomis). Nagrinėjamu laikotarpiu bendrojo lavinimo mokyklų skaičius taip pat mažėjo šalyje (9,2 proc.), apskrityje (8,8 proc.) bei daugelyje apskrities savivaldybių.

23 lentelė. Bendrojo lavinimo mokyklų ir mokinių skaičius, 2010-2011–2013-2014 m.m.

Vieta / Mokslo metai	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	Skirtumas 2013-2014 m.m. ir 2010-2011 m.m., proc.
Bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai					
Lietuvos Respublika	514622	489442	464638	440504	-14,4
Kauno apskritis	100999	96607	92717	88447	-12,4
Prienų r. sav.	3888	3676	3384	3064	-21,2
Bendrojo lavinimo mokyklų skaičius					
Lietuvos Respublika	1502	1472	1415	1364	-9,2
Kauno apskritis	249	246	234	227	-8,8
Prienų r. sav.	18	18	13	12	-33,3

Šaltinis: Statistikos departamentas

Profesinės mokyklos. 2010-2011–2013-2014 m. m. Prienų r. savivaldybėje veikė viena profesinio mokymo įstaiga – Alytaus profesinio rengimo centro Balbieriškio Mykolo Krupavičiaus žemės ūkio ir verslo skyrius, kuriame buvo ruošiami smulkiojo verslo paslaugų teikėjai, technikos priežiūros verslo darbuotojai, technikos šaltkalviai remontininkai, apskaitininkai, ekologinio ūkio darbuotojai, kaimo turizmo organizatoriai.

Užimtumas ir darbo rinka

Darbingo amžiaus gyventojai. Darbingo amžiaus asmenų skaičius Prienų rajone 2010–2013 m. mažėjo ir sudarė 58,9 proc. visų rajono gyventojų.

24 lentelė. Darbingo amžiaus gyventojų skaičius Kauno apskrityje ir šalyje 2010–2013 m.

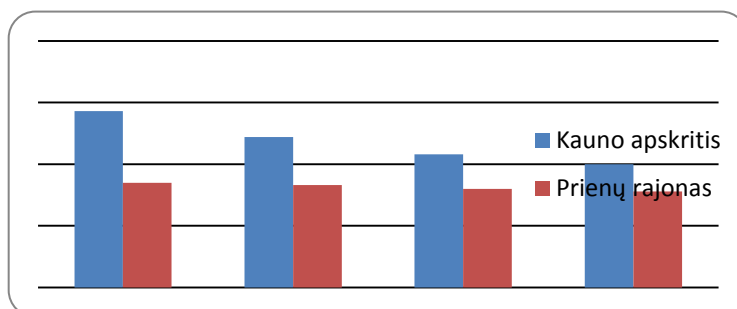
Teritorija/Metai	2010	2011	2012	2013
Lietuvos Respublika	1.801.643	1.829.822	1.838.543	1.862.522
Kauno apskritis	390.890	374.322	365.715	362.130
Birštono sav.	3.169	3.039	2.932	2.682

Jonavos r. sav.	26.038	26.135	26.412	27.522
Kaišiadorių r. sav.	22.189	22.156	21.255	20.612
Kauno m. sav.	215.744	210.241	198.545	187.620
Kauno r. sav.	57.455	56.538	55.633	54.570
Kėdainių r. sav.	36.732	34.699	33.951	30.738
Prienų r. sav.	19.751	19.790	19.983	17.100
Raseinių r. sav.	23.664	22.657	21.691	21.286

Šaltinis: Statistikos departamentas

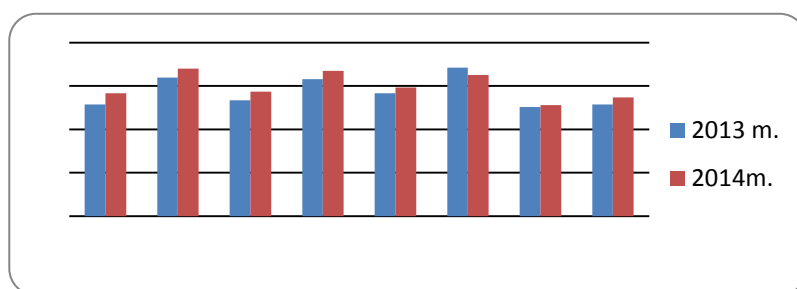
Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis. Šis rodiklis Prienų r. sav. ir Kauno apskrityje nuolat augo. Mažiausias registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis apskrities savivaldybėse buvo užfiksuotas 2013 m. Prienų r. sav. 2010 m. nedarbo lygis siekė daugiau kaip 8 proc. (apskrityje – 14,3 proc.).

11 pav. Nedarbo lygis 2010–2013 m. proc.



Šaltinis: Lietuvos darbo biržos duomenys

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis. Remiantis Statistikos departamento duomenimis, 2013 m. trijų ketvirčių vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Prienų rajono savivaldybėje buvo mažiausias tarp visų Kauno apskrities savivaldybių. Nurodytu laikotarpiu vidutiniškai jis siekė 84,3 proc. apskrities arba 80,3 proc. šalies lygio. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Prienų rajone, lyginant 2013 m. trijų ketvirčių duomenis su 2014 m., padidėjo apie 2 proc. (12 pav.)



12 pav. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Eur

TECHNOLOGINIAI VEIKSNIAI

Spartus informacinių technologijų vystymasis skatina naujų technologijų, modernių informacijos sistemų diegimą, o jų svarba itin didelė. Nuolatinė technologijų plėtra skatina atnaujinti turimą savivaldybės kompiuterinę bazę, programinę įrangą ir kitus informacinių technologijų resursus.

Prienų r. savivaldybės internetiniame tinklapyje pateikiama ir atnaujinama visa visuomenei reikšminga informacija. Informacijos pateikimas interneto tinklapyje savivaldybei labai aktualus, nes vystantis telekomunikacinėms technologijoms didėja jomis besinaudojančių gyventojų kiekis, taip pat daugėja naujų technologijų panaudojimo sričių.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2013 m. pirmąjį ketvirtį su valstybės institucijomis bendravo ir elektroninėmis viešosiomis paslaugomis naudojos 49 proc. 16-74 metų amžiaus interneto vartotojų. Bent

kartą per metus valstybės institucijų ar kitų viešųjų paslaugų įstaigų elektroninėmis paslaugomis pasinaudojo ketvirtadalis (34 proc.) visų 16-74 metų amžiaus Lietuvos gyventojų.

Sąlyginai didelė dalis gyventojų naudoja e. valdžios paslaugomis teikiant įstaigoms informaciją, t.y. internetu siunčiant įvairias užpildytas e. formas (tai daro 27,6 proc. Lietuvos gyventojų).

2012 m. 82,7 proc. valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų (toliau – įstaigų) internete teikė informaciją apie veiklą ir teikiamas paslaugas (2010 m. – 69,4 proc.), 59,6 proc. įstaigų sudarė galimybę parsisiųsti įvairias formas (2010 m. – 54 proc.), 15,7 proc. įstaigų sudarė galimybę grąžinti užpildytas formas (2010 m. – 11,6 proc.), 18,4 proc. įstaigų sudarė galimybę atlikti administracines paslaugas elektroniniu būdu, t. y. suteiktos paslaugos be popierinių procedūrų (2010 m. – 8,1 proc.) ir 10,2 proc. įstaigų automatiškai (be atskiro prašymo) teikė tam tikras socialinio ar ekonominio pobūdžio paslaugas, teikiant paslaugą naudojo ankstesnę registraciją ir turimus duomenis.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2013 m. asmeninius kompiuterius namuose turėjo 65,9 proc. namų ūkių (2012 m. – 57 proc.): mieste – 72,4 proc., kaime – 52,7 proc. Prieigą prie interneto turėjo – 64,7 proc. namų ūkių (2012 m. – 55,2 proc.): mieste – 71,8 proc. namų ūkių, kaime – 50,4 proc. Pagal šiuos rodiklius Kauno apskritis lenkė Klaipėdos apskritį ir atsiliko nuo Vilniaus apskrities. 2009–2013 m. gyventojų, namuose turinčių asmeninius kompiuterius ar interneto prieigą skaičius šalyje ir Kauno apskrityje nuolat augo.

25 lentelė. Namų ūkiai, turintys asmeninį kompiuterį ar interneto prieigą 2009–2013 m. pradžioje

VIETA / METAI	2009	2010	2011	2012	2013
Lietuvos Respublika					
Kompiuteriai, proc.	55,8	57,8	60,2	62,1	65,9
Interneto prieiga, proc.	58,5	59,1	60,1	60,1	64,7
Kauno apskritis					
Kompiuteriai, proc.	59,4	64,7	62,1	65,8	73,2
Interneto prieiga, proc.	56,5	63,3	64,8	62,9	72,7

Šaltinis: Statistikos departamentas

Statistikos departamento duomenimis, 2010 m. pradžioje, per paskutinius 3 mėnesius internetu naudojosi 59,1 procentų visų šalyje gyvenančių 16–74 metų amžiaus asmenų. Daugiausia internetu naudojosi mokiniai ir studentai – 99,3 proc. visų šios grupės apklaustųjų. Dažniausiai internetas buvo naudojamas ryšiams (54 proc.), laikraščiams ir žurnalams skaityti (52,3 proc.), elektroniniam paštui siųsti ar gauti (49,5 proc.), informacijos apie prekes ir paslaugas paieškai (48,1 proc.), dalyvavimui pokalbių svetainėse (41 proc.) ir pan.

VIDINĖS APLINKOS ANALIZĖ:

Teisinė bazė

Prienų r. savivaldybė savo veiklą organizuoja vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir vidaus dokumentais: Prienų r. savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, Prienų r. savivaldybės administracijos nuostatais ir kitais savivaldos institucijų veiklą reglamentuojančiais dokumentais.

Organizacinė struktūra

Prienų r. savivaldybės atstovaujamoji institucija yra taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, vykdomoji institucija – administracijos direktorius, administracijos direktoriaus pavaduotojas, turintys viešojo administravimo teises ir pareigas. Šios savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės įgyvendinimą.

Savivaldybės funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba, savivaldybės vykdomoji institucija (vykdomosios institucijos), kiti savivaldybės įstaigų ir tarnybų vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar savivaldybės tarybos sprendimai suteikia viešojo administravimo teises savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia savivaldybių įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal sudarytas sutartis kiti viešai pasirenkami fiziniai ar juridiniai asmenys.

Savivaldybės taryba savo veikloje vadovaujasi 2012 m. spalio 25 d. sprendimu Nr. T3-229 patvirtintu „Prienų rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu“. Savivaldybės taryba sudaryta iš įstatymų nustatyta tvarka demokratiškai išrinktų savivaldybės bendruomenės atstovų – 25 savivaldybės tarybos narių. Prienų r. savivaldybėje veikia komitetai Prienų rajono savivaldybės taryboje sudaryti 5 komitetai:

- Ekonominės plėtros, finansų ir investicijų komitetas;

- Sveikatos ir socialinių reikalų komitetas;
- Kultūros, švietimo, turizmo ir sporto komitetas;
- Bendruomenių ir kaimo reikalų komitetas;
- Kontrolės komitetas.

Daugiausia mandatų Prienų r. savivaldybės taryboje turi Lietuvos socialdemokratų partija – 6, partija „Tvarka ir teisingumas“ – 4, Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai – 3. Po du mandatus taryboje turi Naujoji sąjunga (socialliberalai), Liberalų ir centro sąjunga, Darbo partija, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga, Lietuvos socialdemokratų sąjunga, Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis.

Prienų r. savivaldybės taryba 2006 m. rugsėjo 21 d. sprendimu Nr. T3-211 patvirtino Prienų r. savivaldybės administracijos nuostatus. Vadovaujantis šiais nuostatais, savivaldybės administracija: savivaldybės teritorijoje organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės institucijų sprendimų įgyvendinimą arba pati juos įgyvendina; įgyvendina įstatymus ir Vyriausybės nutarimus, nereikalaujančius savivaldybės institucijų sprendimų; įstatymų nustatyta tvarka organizuoja savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų bei kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą, organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės turto valdymą ir naudojimą; administruoja viešųjų paslaugų teikimą; rengia savivaldybės institucijų sprendimų ir potvarkių projektus; atlieka sekretoriato, mero, Tarybos narių ir savivaldybės Kontrolieriaus finansinį, ūkinį bei materialinį aptarnavimą.

Prienų r. savivaldybės taryba 2011 m. birželio 23 d. sprendimu Nr. T3-78 patvirtino naują Prienų r. savivaldybės administracijos struktūrą, kuri įsigaliojo nuo 2011 m. rugsėjo 1 d. Administraciją sudaro Centralizuotas vidaus audito skyrius, 15 struktūrinių padalinių. Architektūros ir urbanistikos skyrius, Buhalterijos skyrius, Civilinės metrikacijos skyrius, Finansų skyrius, Informacinių technologijų skyrius, Investicijų skyrius, Kultūros, sporto ir jaunimo skyrius, Socialinės paramos skyrius, Statybos ir ekonominės plėtros skyrius, Švietimo skyrius, Teisės ir personalo skyrius, Ūkio skyrius, Vaiko teisių apsaugos skyrius ir Žemės ūkio skyrius), 3 į struktūrinius padalinius neįeinantys valstybės tarnautojai (Karo prievolės ir civilinės saugos vyriausiasis specialistas, Savivaldybės gydytojas, Savivaldybės kalbos tvarkytojas) ir 10 struktūrinių teritorinių padalinių (Ašmintos seniūnija, Balbieriškio seniūnija, Išlaužo seniūnija, Jiezno seniūnija, Naujosios Ūtos seniūnija, Pakuonio seniūnija, Prienų seniūnija, Stakliškių seniūnija, Šilavoto seniūnija ir Veiverių seniūnija).

2008 m. gruodžio 22 d. savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T3-312 buvo patvirtinti Prienų r. savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos nuostatai. Tarnyba yra subjektas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnyba yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Savivaldybės biudžeto.

Žmogiškieji ištekliai

Didžioji dalis valstybės tarnautojų savivaldybės administracijoje 2013 m. turėjo A-9 (37 tarnautojai), ir A-12 (20 tarnautojų) pareigybinės kategorijas. 2013 m., palyginus su 2011 m., Prienų r. savivaldybėje nebeliko A-B 7 kategorijos tarnautojų, padidėjo tarnautojų skaičius turinčių A-B 8 kategorijas. Nežymiai išaugo A-9 kategoriją turinčių tarnautojų skaičius ir sumažėjo A-12 kategoriją turinčių tarnautojų skaičius. Taip pat atsirado tarnautojų, turinčių A-17 kategoriją.

26 lentelė. Valstybės tarnautojų etatų pasiskirstymas pagal kategorijas 2011–2014 m.

KATEGORIJA / METAI	2011 M.	2012 M.	2013 M.	2014 M.
A-B 5	-	-	-	-
A-B 6	-	-	-	-
A-B 7	1	1	-	-
A-B 8	6	7	7	7
A-9	36	36	37	37
A-10	1	1	1	1
A-11	7	7	7	7
A-12	21	21	21	20
A-13	-	-	-	1
A-14	1	1	-	-
A-15	1	1	1	1
A-16	1	-	1	1
A-17	-	1	1	1
A-18	-	-	-	-

Šaltinis: Teisės ir personalo skyrius

2013 m. 37,4 proc. Prienų r. savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų turėjo ilgametį valstybės tarnybos darbo stažą, t. y. dirbo ilgiau nei dvylika metų. 22,0 proc. valstybės tarnautojų, nagrinėjamais metais, dirbo trumpiau nei 3 metus, 14,5 proc. – nuo 3 iki 6 metų, 12,2 proc. – nuo 6 iki 9 metų ir 13,9 proc. – nuo 9 iki 12 metų.

Planavimo sistema

Savivaldybės veiklos planavimas pagal veiklos rezultatų pasiekimo trukmę yra suskirstytas į tris kategorijas: ilgos trukmės – 2011–2019 m. Prienų rajono plėtros strateginis planas; vidutinės trukmės – Prienų r. savivaldybės strateginis veiklos planas; trumpojo laikotarpio – savivaldybės biudžetas.

2011–2019 m. Prienų rajono plėtros strateginis planas patvirtintas Prienų r. savivaldybės tarybos 2011 m. birželio mėn. 23 d. sprendimu Nr. T3-84. Strateginis planas yra susijęs su Prienų miesto bendruoju planu, patvirtintu Prienų r. savivaldybės tarybos 2010 m. sausio 19 d. sprendimu Nr. (1.4)-T1-5. Jame numatytos miesto teritorinės raidos perspektyvos.

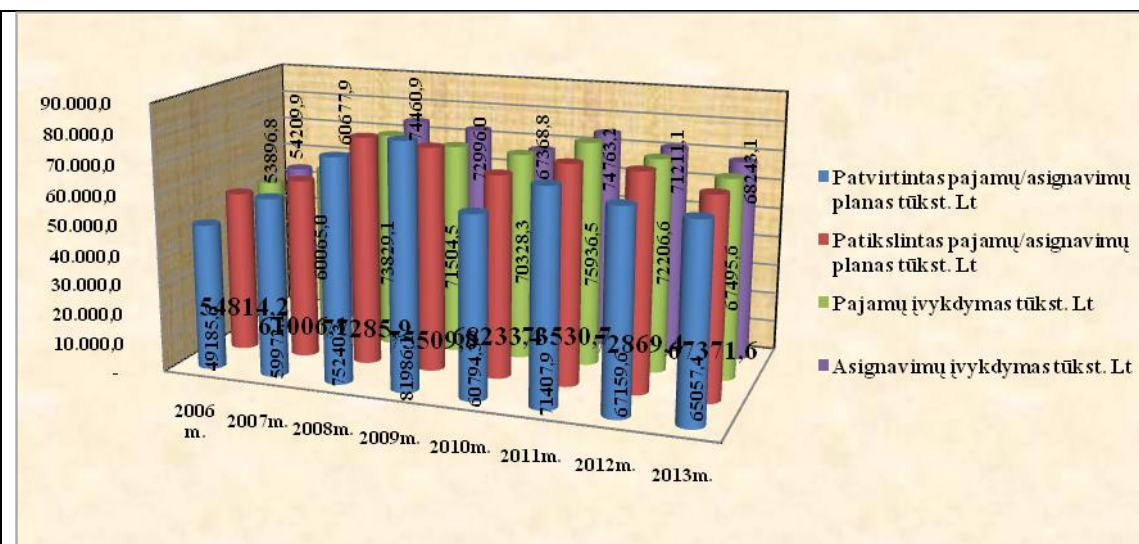
2011–2019 m. Prienų rajono plėtros strateginiame plane išskirti 3 Savivaldybės plėtros prioritetai: Patrauklios verslui ir turizmui aplinkos formavimas; Išsilavinusios, sveikos ir pažangios bendruomenės plėtra; Patogios ir švarios aplinkos užtikrinimas. Prioritetų įgyvendinimui numatyta 13 tikslų ir 40 uždavinių, už kurių vykdymą paskirti atsakingi Savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai ir kitos Savivaldybės pavaldžios institucijos bei įstaigos.

2014 m. atnaujintas ir pateiktas savivaldybės taryboje patvirtinti 2015–2017 m. Prienų r. savivaldybės strateginis veiklos planas, kuris bus atnaujinamas kiekvienais metais. Plane numatyti tikslai ir uždaviniai, kuriuos Savivaldybė ketina įgyvendinti, siekdama ilgalaikių strateginių tikslų, išdėstytų 2011–2019 m. strateginiame plėtros plane. Prienų r. savivaldybės ilgalaikiame 2011–2019 m. strateginiame plane nustatytos veiklos kryptys ir būdai, kaip efektyviausiai panaudoti turimus ir planuojamus gauti finansinius, materialinius ir žmogiškuosius išteklius vizijai ir misijai vykdyti, numatytiems tikslams pasiekti, taip pat veiklos stebėseną ir atsiskaitymas už rezultatus.

Finansiniai ištekliai

Prienų r. savivaldybės 2014–2016 m. strateginio veiklos plano programų pagrindinis finansavimo šaltinis – Savivaldybės biudžeto lėšos, tačiau įvairiems projektams įgyvendinti pritraukiamas finansavimas iš kitų šaltinių, pvz., Europos Sąjungos paramos lėšos, valstybės biudžeto lėšos ir pan.

2009–2013 m. Prienų r. savivaldybės pajamų / asignavimų planas mažėjo (nuo 81 986,1 tūkst. Lt 2009 m. iki 65 057,4 tūkst. Lt 2013 m.) 2009 m. savivaldybės patikslintas pajamų / asignavimų planas sudarė 75509,8 tūkst. Lt, faktiškai į biudžetą buvo gauta 71504,5 tūkst. Lt pajamų. Išlaidos ir išmokos iš Prienų r. savivaldybės biudžeto 2009 m. sudarė 72996,0 tūkst. Lt. Asignavimų įvykdymas 2010 m. siekė 67 368,8 tūkst. Lt, 2011 – 74763,2 tūkst. Lt, 2012 m – 71211,11 tūkst. Lt, o 2013 m. palyginus su praeitais metais sumažėjo iki 68 243,1 tūkst. Lt.



13 pav. Savivaldybės pajamų ir asignavimų dinamika 2006–2013 metais, tūkst. Lt

Šaltinis: Prienų r. savivaldybės Finansų skyrius

2013 m. patvirtintas Prienų r. savivaldybės biudžetas sudarė 65057,4 tūkst. Lt pajamų ir asignavimų. Biudžetas patvirtintas pagal asignavimų valdytojų pateiktas programas. Per metus biudžetas buvo tikslinamas ir pajamų planas padidintas 2314,2 tūkst. Lt. Patikslintas 2013 m. biudžetas siekė 67371,6 tūkst. Lt pajamų ir išlaidų. Bendras 2013 metų pajamų planas įvykdytas 100,18 proc., bendra išlaidų planas įvykdytas 101,29 proc.

Į savivaldybės biudžetą (be dotacijų iš valstybės biudžeto) 2013 m. buvo gauta 124,0 tūkst. Lt pajamų daugiau negu buvo prognozuota. Laikinam biudžeto apyvartos lėšų trūkumui padengti buvo pratęsta kreditinė linija 2500,0 tūkst. Lt. Metinis paprastųjų išlaidų savivaldybės kreditinis įsiskolinimas 2013-12-31 sudarė 8457,3 tūkst. Lt, nepaprastųjų išlaidų –12202,5 tūkst. Lt. Taip pat dėl pajamų plano neįvykdymo iš valstybės biudžeto buvo paimta trumpalaikė paskola (897,0 tūkst. Lt) darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms mokėti. Tais pačiais metais rugsėjo 27 d. buvo sugrąžinta 400,0 tūkst. Lt trumpalaikės paskolos dalis, o kita dalis 497,0 tūkst. Lt užskaityta į pajamas iš valstybės išdo išlaidų struktūros skirtumams išlyginti. Sumokėta 2,8 tūkst. Lt apskaičiuotų palūkanų už naudojimosi paskolos suma laiką. 2013 m. pabaigoje didėjo visų paslaugų ir prekių išlaidų straipsnių kreditiniai įsiskolinimai. Dėl asignavimų trūkumo didžiausią kreditinio įsiskolinimo dalį sudarė skola komunalinėms paslaugoms (2455,3 tūkst. Lt), darbo užmokestis už gruodžio mėnesį (1124,7 tūkst. Lt) ir pašalpoms gyventojams, priskaičiuotos už gruodžio mėnesį mokėti (1034,8 tūkst. Lt).

Savivaldybė per 2013 m. gavo 951,2 tūkst. Lt ilgalaikių paskolų investicijų projektų įgyvendinimui. Per 2013 m. ilgalaikių paskolų panaudota 938,7 tūkst. Lt, iš jų turtui įsigyti 861,2 tūkst. Lt. 2013 m. grąžinta 480,0 tūkst. Lt paskolų ir sumokėta 400,1 tūkst. Lt palūkanų.

Ryšių sistema, informacinės ir komunikavimo sistemos

Prienų r. savivaldybės administracijos ir seniūnijų veikloje intensyviai naudojamos informacinės ir ryšių technologijos. Visos darbo vietos yra kompiuterizuotos. Veikia 7 tarnybinės stotys, daugiau kaip 150 darbinių stočių, 10 telefono stotelių. Eksploatuojamos įvairios informacinės sistemos: dokumentų valdymo sistema, žemės nuomos mokesčio administravimo sistema, teisinės informacijos sistema, finansų apskaitos sistema, socialinių paslaugų informacinė sistema. Gaunami duomenys iš valstybinių registrų: gyventojų registro tarnybos, SODROS, nacionalinės mokėjimo agentūros, darbo biržos, Regitros, nekilnojamojo turto registro. Savivaldybės administracijos ir seniūnijų darbuotojai yra kelių respublikinių informacinių sistemų (valstybės tarnautojų registro, mokinių registro, statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos) vartotojai. Rajono tarybos nariai aprūpinti nešiojamais kompiuteriais.

Atnaujinta dokumentų valdymo ir buhalterinės apskaitos informacinės sistemos. 2011 m. įgyvendintas „e-demokratijos“ principas, veikia tiesioginė Tarybos posėdžių transliacija, salėje įrengta vaizdo bei garso įrašymo įranga ir balsavimo pultai. Tarybos posėdžius gyventojai gali stebėti tiesiogiai internetu.

Vidaus darbo kontrolė

Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatyme (2002 m. gruodžio 10 d. Nr. IX-1253) numatyta, kad savivaldybių administracijose turi būti įsteigtos centralizuotos vidaus audito tarnybos.

Prienų r. savivaldybės administracijos Centralizuotas vidaus audito skyrius atlieka nepriklausomą, objektyvią tyrimo, vertinimo ir konsultavimo veiklą, siekiant užtikrinti Prienų r. savivaldybės administracijos, jai pavaldžių ir (arba) jos valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų veiklos gerinimą.

Skyrius yra Prienų r. savivaldybės administracijos struktūrinis padalinys, išlaikomas iš Savivaldybės biudžeto, tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas Savivaldybės administracijos direktoriui.

SSGG ANALIZĖ:

Stiprybės

- Sąlyginai nedidelis statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimčių mažėjimas.
- Išaugęs pastatytų gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų skaičius.
- Aviaturizmo paslaugų plėtojimas.
- Išaugęs darbingo amžiaus gyventojų skaičius.
- Mažėjantis socialinės rizikos šeimų ir šiose šeimose augančių vaikų skaičius.
- Mažėjantis užregistruotų nusikaltimų skaičius.
- Pradėtas kultūros centrų ir bibliotekų tinklo optimizavimas.
- Pradėtas švietimo įstaigų tinklo optimizavimas.

Silpnybės

- Mažėjančios tiesioginių užsienio investicijų apimtys.
- Lėti materialinių investicijų augimo tempai.
- Mažėjantis veikiančių ūkio subjektų skaičius.
- Mažėjanti pramonės įmonių apyvarta ir pridėtinė vertė (gamybos sąnaudos).
- Mažėjantis pramonės ūkio subjektuose (padaliniuose) dirbančių asmenų skaičius.
- Mažėjantis paslaugų, prekybos ir maitinimo įmonių skaičius.
- Išaugęs mirusių ir sumažėjęs gimusių asmenų skaičius.
- Mažėjanti prekybos ir maitinimo įmonių apyvarta.
- Mažėjantis viešuoju transportu besinaudojančių gyventojų ir viešojo transporto maršrutų skaičius.
- Augantis socialinių pašalpų gavėjų skaičius ir išlaidos šioms pašalpoms mokėti.
- Aukštas nedarbo lygis, registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis.

Galimybės

- Europos Sąjungos parama savivaldybės socialinei ir ekonominei plėtrai.
- Strateginio planavimo sistemos tobulinimas.
- Didesnis nevyriausybinų organizacijų įsitraukimas į socialinių paslaugų teikimą.
- Modernios, racionalios ir efektyvios švietimo sistemos kūrimas.
- Transporto tinklo plėtra ir kelių infrastruktūros gerinimas.
- Sąlygų kokybiškam gyventojų poilsiui sudarymas, kuriant rekreacijos zonas, modernizuojant sporto bazines, kultūros įstaigas bei viešąją infrastruktūrą.
- Vaikų ir jaunimo užimtumo plėtojimas bei nusikalstamumo prevencinių programų vykdymas.
- Turizmo informacijos sklaida.

Grėsmės

- Šalies ekonomikos nuosmukis, susijęs su stipriais užsienio ir vidaus paklausos pokyčiais.
- Valstybės taupymo programa ir išlaidų įvairioms sritims mažinimas.
- Mažėjančios planuojamos savivaldybės biudžeto pajamos.
- Mažėjantis gyventojų skaičius.
- Mažėjanti gyventojų perkamoji galia.
- Sparčiai augantis neigiamas migracijos saldo.
- Nepakankama turizmo informacijos sklaida.